

Saimaan lohikalojen **KESTÄVÄ KALASTUS**

Ehdotus kalastuksen järjestämisestä Konnuskosken alueella
Alapihan osakaskunta

Sisällysluettelo

1. UHANALAISET KOHDELAJIT	4
1.1 Järvitaimen	4
1.2 Harjus.....	4
2. RASVAEVÄLEIKKAUSMENETELMÄ	4
3. KALASTUKSEN SÄÄNTELY KONNUSKOSKEN ALUEELLA	5
3.1 Rasvaeväleikkausmenetelmään siirtyminen	5
3.2 Saaliskiintiö	5
3.3 Koukkumäärärajoitus.....	5
3.4 Verkkokalastuskielto.....	5
3.5 Syysrauhitus	6
3.6 Pirttikosken kalastus	6
4. LÄHTEET	6
5. LIITTEET	7

Arvoisa vastaanottaja,

Saimaan lohikalat -hankkeen tavoitteena on parantaa neljän Vuoksen vesistön uhanalaisen kalalajin (järvilohi, järvitaimen, nieriä, harjus) tilaa kalastusta ohjaamalla. Kyseiset lajit on kansallisella tasolla määritelty uhanalaisiksi. Näin ollen myös suojelun toimeenpano on ensisijaisesti kansallinen asia. Suomen velvoite huolehtia mainittujen lajien säilymisestä on ehdoton ja asian taustalla on myös kansainvälisiä sitoumuksia.

Kalastuslain (1982/286) 1 §:n mukaan kalastus on järjestettävä kestävällä tavalla. Kalastusoikeuden haltija on ensi kädessä velvollinen järjestämään kalastuksen ja kalakannan hoidon niin, että 1 §:ssä mainitut tavoitteet otetaan asianmukaisesti huomioon (KL 2 §). Kalastuskunnan tulee, jollei asia kuulu kalastusaluehallinnon tai viranomaisen käsiteltäviin, järjestää alueellaan kalastus ja kalakannan hoito ottamalla huomioon, mitä kalastuslain 1 ja 2 §:ssä ja kalastuslaissa muutoin on säädetty (KL 48 §).

Voimassa olevan kalastuslain mukaan järvikohtaisia kalastuksensäätelypäätöksiä on tarkoituksenmukaisinta toteuttaa kalastusalueen päätöksinä. Kalastusalueen päätökset velvoittavat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkia kalastajia ja kalastusta osakaskuntien alueilla. Säätelyn kohdistuessa pienelle alueelle yksittäisen osakaskunnan rajojen sisällä, saattaa olla tarkoituksenmukaista tehdä päätös yksittäisen osakaskunnan päätöksellä.

Saimaan lohikalat -hanke esittää käyttöönotettavaksi oheisia toimenpiteitä, joiden avulla vahvistetaan Konnuskosken lohikalakantoja. Vastaavia toimenpiteitä esitetään myös muille hankkeen kohderyhmille.

Kuten olemme alustavasti sopineet, tapaamme teidät hoitokunnan tai osakaskunnan kokouksessa vuoden 2013 aikana uudelleen. Tällöin käymme toimenpide-esitykset yhdessä läpi ja keskustelemme mahdollisista muutostarpeista. Osakaskunta päättää toimenpiteiden lopullisesta sisällöstä ja täytäntöönpanosta yhdessä muiden vesialueen omistajien kanssa.

Eri kalastusalueille ja osakaskunnille toimitetut ehdotukset tulevat nähtäville myös hankkeen Internet-sivuille (www.jarvilohi.fi). Kalastuksenjärjestämisuunnitelmat ovat keskeisin osa-alue hankkeessa. Hanke raportoi suunnitelmista saatavat tulokset rahoittajille (Euroopan komissio ja maa- ja metsätalousministeriö).

Joensuussa 18.2.2013

Mirko Laakkonen
projektipäällikkö
Saimaan lohikalat -hanke
puh: 0295 026 069

Juho Rajala
projektiassistentti
Saimaan lohikalat -hanke
puh: 0295 026 251

Veli-Matti Kaijomaa
kalatalouspäällikkö
P-K:n ELY-keskus
puh: 0295 026 059

1. UHANALAISET KOHDELAJIT

1.1 Järvitaimen

Järvitaimen on luokiteltu napapiirin eteläpuolella **erittäin uhanalaiseksi** (toim. *Mannerkoski 2010*). Järvitaimenen luontainen lisääntyminen Konnuskosken alueella on vähäistä. Kalastus on yksi suurimmista lisääntyvien kalojen määrää rajoittavista tekijöistä.

Järvitaimeneen liittyvillä toimenpiteillä tuetaan lajin luontaista elinkiertoa.

1.2 Harjus

Etelä-Suomen sisävesien harjuskannat on luokiteltu **silmälläpidettäviksi** (toim. *Mannerkoski 2010*). Harjuskannat ovat taantuneet voimakkaasti koko Vuoksen vesistöalueella (*Sundell 2008*).

Harjus on paikkauskollinen kalalaji. Se viettää elämänsä suppealla alueella lähellä synnyinsijaansa. Laji on erityisen herkkä kalastuksen vaikutukselle. Harjukseen liittyvillä toimenpiteillä tähdätään luontaisen lisääntymisen turvaamiseen ja vahvistamiseen.

2. RASVAEVÄLEIKKAUSMENETELMÄ

Rasvaeväleikkauksien avulla eriytetään säilytettäviksi tarkoitetut yksilöt kalastettaviksi tarkoitetuista yksilöistä. Menetelmä toimii yhtenä keinona, jolla pyritään säilyttämään luonnossa lisääntyvät vaeltavat järvitaimenkannat.

Rasvaeväleikkausmenetelmä tarkoittaa sitä, että kaikilta kalastettaviksi tarkoitetuilta järvitaimenilta leikataan rasvaevät. Näin kalastajat tunnistavat kalastettaviksi tarkoitetut yksilöt helposti. Leikattuja yksilöitä voi ottaa saaliiksi alamittojen ja saaliskiintiöiden sallimissa rajoissa. Jokainen rasvaevällinen järvitaimen tulisi sen sijaan vapauttaa kalan koosta riippumatta.

Menetelmä on ollut käytössä Ruotsin Vänernillä jo parikymmentä vuotta ja kokemukset siellä ovat olleet positiivisia. Nyt käytäntöön on siirrytty myös Pielisellä ja Saimaalla. Uhanalaisten järvitaimenkantojen turvaamiseksi tulisi rasvaeväleikkaukset aloittaa myös Pohjois-Savon kalastusalueilla.

Rasvaevälliset järvitaimenet ovat liian arvokkaita tapettaviksi saaliina. Osa näistä yksilöistä palaa 2-5 järvivuoden jälkeen istutus- tai synnyinjokiinsa kutua yrittämään. Näihin kaloihin perustuu lajin säilyminen ja myös laadukkaitten istukkaiden saatavuus.

3. KALASTUKSEN SÄÄNTELY KONNUSKOSKEN ALUEELLA

3.1 Rasvaeväleikkausmenetelmään siirtyminen

Toimenpide: Siirrytään rasvaeväleikkausmenetelmään ja kielletään tulevaisuudessa rasvaevällisten järvitaimenien ottaminen saaliiksi koosta riippumatta.

Perusteet: Toimenpiteellä turvataan luonnonkudusta peräisin olevien kalojen ja kannanhoitoa varten istutettujen kalojen eloon jäämistä. Rasvaeväleikkausmenetelmän avulla tavoitellaan luontaisen lisääntymisen vahvistumista eriyttämällä kalastettava ja säilytettävä kanta.

3.2 Saaliskiintiö

Toimenpide: Asetetaan lupakohtainen saaliskiintiö lohikaloille (järvitaimen, harjus). Saaliiksi saa ottaa enintään 2 järvitaimenta ja yhden harjuksen vuorokaudessa. Suositellaan vapauttamaan kaikki harjukset.

Huom! Kiintiö koskee rasvaeväleikattuja järvitaimenia, rasvaevälliset tulee vapauttaa aina.

Perusteet: Saaliskiintiö auttaa jakamaan saaliin tasaisemmin kalastajien kesken ja ohjaa kalastuspainetta useampiin lajeihin. Saaliskiintiön avulla voidaan välttää ylilyöntejä lohikalojen saaliiksi ottamisessa.

3.3 Koukkumäärärajoitus

Toimenpide: Rajoitetaan koukkujen kärkien määrää siten, että yhdessä raksissa/vieheessä saa olla enintään 3 koukun kärkeä (esim. yksi kolmihaarakoukku tai 3 yksihaarakoukku).

Perusteet: Ylimääräiset koukut tarttuvat usein kalan ulkopuolelle esim. silmään. Toimenpiteen avulla voidaan vähentää ulkopuolisia vaurioita ja helpottaa kalan vapauttamista. Alamittaisten kalojen vapauttaminen on pakollista elävänä tai kuolleena kalastuslain 36 §:n mukaisesti.

3.4 Verkkokalastuskielto

Toimenpide: Kielletään verkkokalastus ympärivuotisesti Konnuskosken kalastusrajoitusalueella (liite 1).

Perusteet: Verkkokalastuskiellolla turvataan järvitaimenen liikkuminen kapeikkoalueilla.

3.5 Syysrauhitus

Toimenpide: Kielletään kaikki kalastus Konnuskosken kalastusrajoitusalueella 1.9.–30.11. (liite 1).

Perusteet: Syksyisellä kalastuskiellolla mahdollistetaan järvitaimenten esteetön kulku järviolueelta jokialueelle lisääntymään.

3.6 Pirttikosken kalastus

Toimenpide: Järjestetään kalastus uudelleen Pirttikoskella (liite 2):

- 1) Luovutaan pyyntikokoisten kalojen istutuksista
- 2) Sallitaan Pirttikoskella vain väkäsettömät koukut ja yksi koukun kärki / uistin
- 3) Sallitaan kahlaaminen koskialueella ainoastaan aikavälillä 1.6.–31.8.

Perusteet: Pirttikoski on järvitaimenen ja harjuksen lisääntymis- ja poikastuotantoalue. Jos kalastus koskialueella halutaan säilyttää, tulisi se järjestää kalojen luontaisen lisääntymisen ehdoilla.

Pyyntikokoisista istukkaista tulisi Pirttikoskessa luopua, sillä ne suuntaavat kalastuspainetta lohikalojen poikas- ja lisääntymisalueelle. Istukkaat myös vievät poikasilta jo ennestään vähäistä elintilaa koskialueilta.

Kahluukiellolla turvataan mädin ja vastakuoriutuneiden poikasten selviytyminen. Yksihaaraiset väkäsettömät koukut taas aiheuttavat jokipoikasille mahdollisimman vähän vaurioita.

4. LÄHTEET

Kalastuslaki 1982.

Mannerkoski, Ilpo 2010 toim. Suomen lajien uhanalaisuus - Punainen kirja.

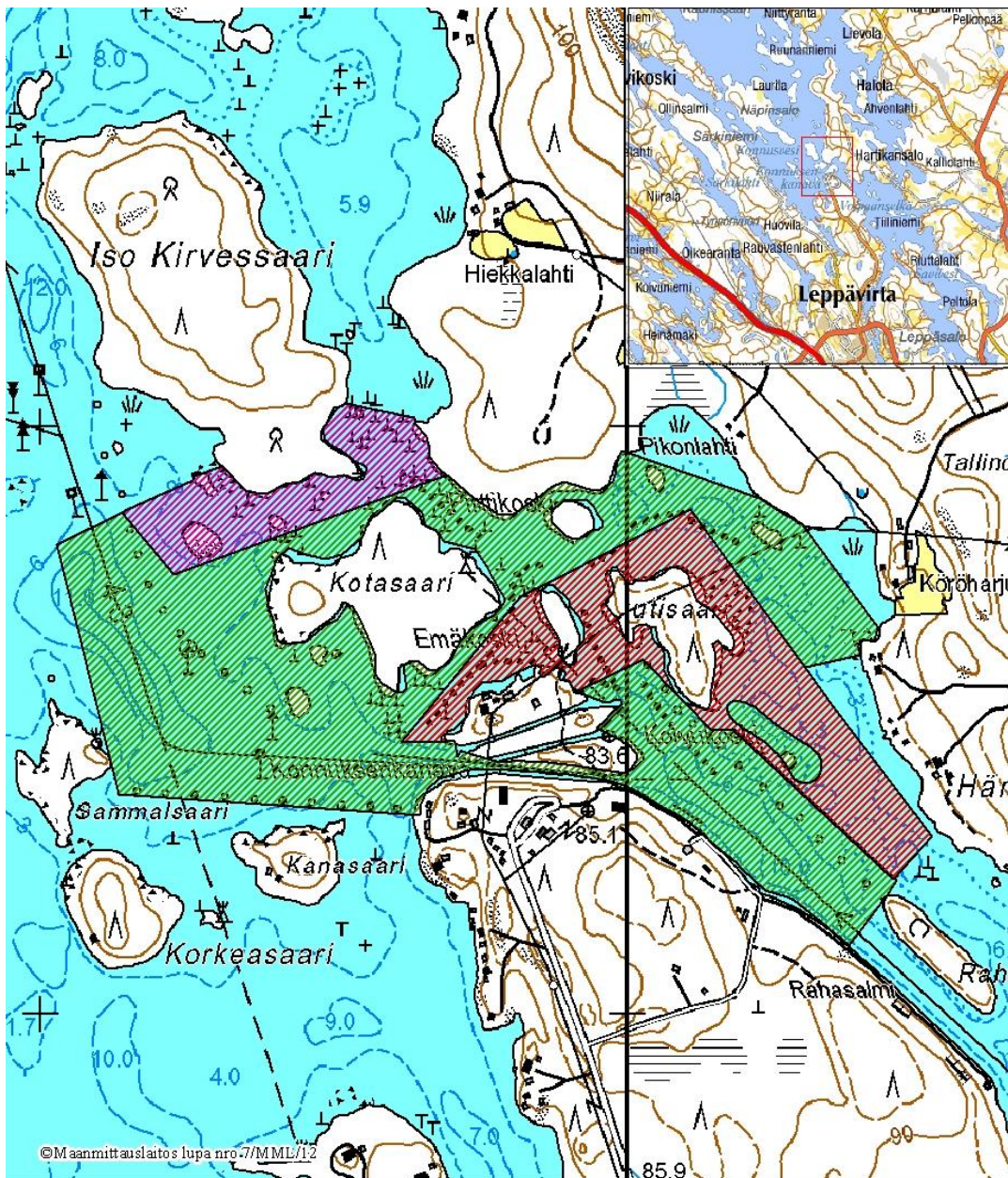
Sundell, Pekka 2008. Etelä-Saimaan harjuskannan tila ja tulevaisuus.

Saimaan lohikalosten
KESTÄVÄ KALASTUS

5. LIITTEET

Liite 1. Konnuskosken kalastusrajoitusalue

©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12

Saimaan lohikalosten
KESTÄVÄ KALASTUS

400 Metriä

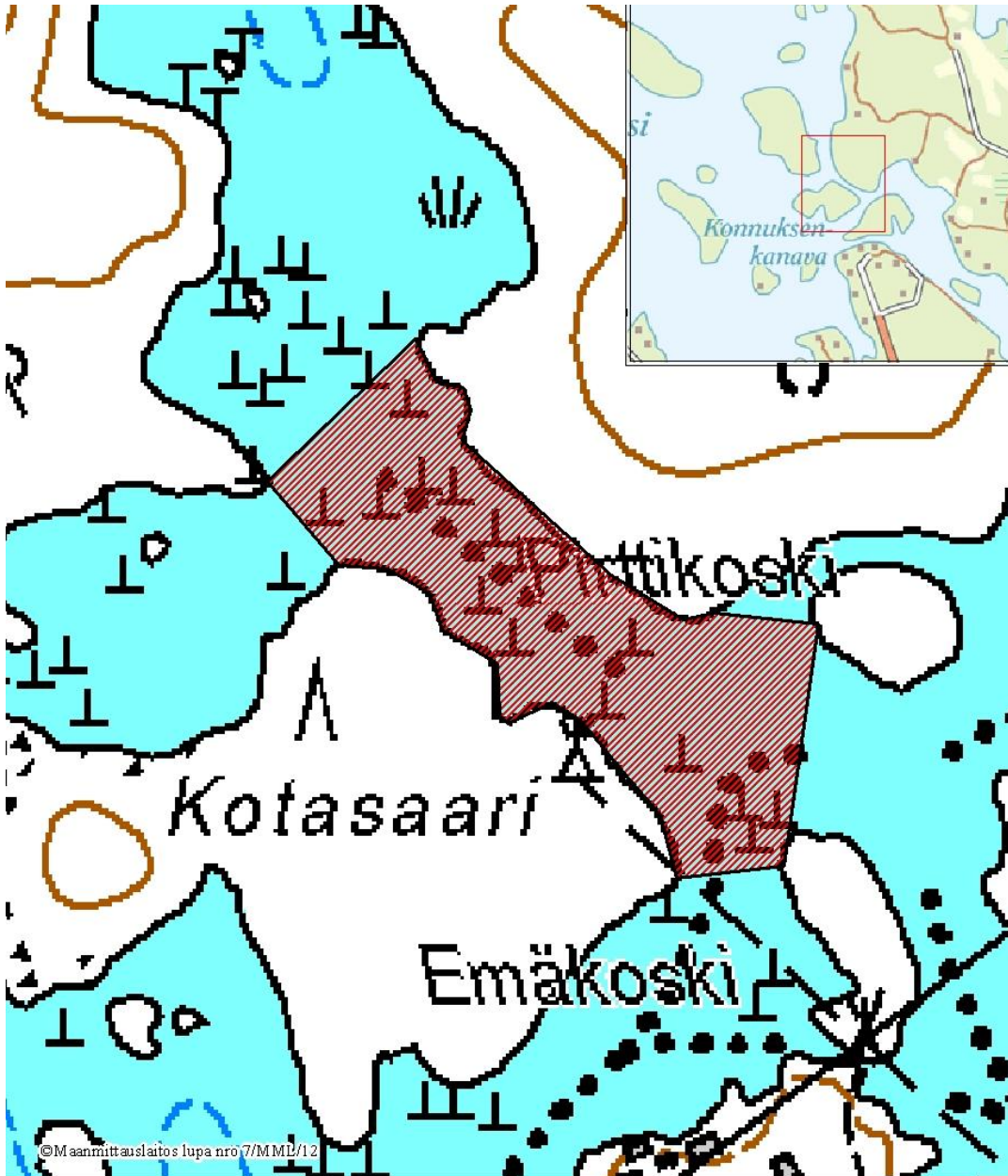

- HARTIKANSALON
OSAKASKUNTA
- VALTION
VESIALUE
- ALA-PIHAN
OSAKASKUNTA

Saimaan lohikalojen
KESTÄVÄ KALASTUS

Liite 2. Pirttikoski

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12

Saimaan lohikalojen
KESTÄVÄ KALASTUS

100
Metria

 Elnäkö-, liikenne- ja
ympäristökeskus

 PIRTTIKOSKI

